

**ANNE-BABA TUTUMLARI VE
ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE
ETKİLERİ**

ANNE-BABA-ÇOCUK İLİŞKİSİ

Anne-baba-çocuk ilişkisi, temelde anne ve babanın tutumlarına bağlıdır.

Anne babanın tutum ve davranışlarını oluşturan nedenler incelendiğinde tüm tavır alışlarda olduğu gibi, anne babaların çocuklarına takındıkları tavrın da bir öğrenme ürünü olduğu görülmüştür.

Anne Babaların,
Çocuklarına Karşı Tavrılarının
Etkileyen
Başlıca Faktörler Nelerdir?

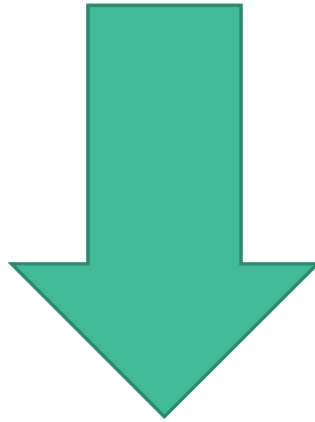

- **Anne ve babanın zihinlerindeki çocuk modeli (hayali çocuk)**
- **Toplumun kültürel değerleri,**
- **Anne babanın üstlendiği ebeveyn rolü ile ilgili olarak kendisini yeterli hissedip hissetmediği,**
- **Çocuklarının sayısı, cinsiyet ve kişilik özelliklerinden memnun olup olmamaları.**
- **Anne ve babanın kendi çocukluk yıllarındaki deneyimleri,**
- **Aile içinde eşler arasındaki ilişkinin niteliği.**

Çocu un davranışları ve kişili ini etkileyen bu tavırlara anne baba tutumları demekteyiz.

Peki anne baba tutumları nelerdir ? Kaça ayrılır ?

Anne – Baba Tutumları – Aile Modelleri

AŞIRI
OTOR TER
A LE

AŞIRI
HOŞGORÜLÜ
A LE

AŞIRI
KORUYUCU
A LE

TUTARSIZ
A LE

AŞIRI
KORUYUCU
A LE

DEMOKRAT K
A LE

AŞIRI OTOR TER A LE TUTUMU

- ❖ ocu a söz hakkı tanınmaz.
- ❖ Uygulanan kuralların mantıklı bir açıklaması yoktur veya olsa da çocu a açıklanmaz.
- ❖ Kurala uymayanlar cezalandırılmalıdır görüŐü hakimdir.
- ❖ EleŐtiri ve aŐa ılama çok sık görülür.
- ❖ Sürekli ocukların yanlıŐları vurgulanır, olumlu hareketleri görmezden gelinir.
- ❖ çocu a Őefkat, sevgi, sıcaklık verilmez

AŞIRI OTORİTER AİLE TUTUMUNUN ÇOCUKUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Çocukta kendine güven duygusu oluşmaz.
- ❖ Pasif ve edilgen bir kişilik sergilerler.
- ❖ Yaratıcılık engellenir.
- ❖ Hata yapanlar mutlaka cezalandırılmalıdır görüşünü benimserler.

AŞIRI OTORİTER AİLE TUTUMUNUN ÇOCUK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Rutin ve sınırları belli olan iş ve meslekleri seçerler.
- ❖ En küçük bir hatada bile hoşgörülerini olmayabilir.
- ❖ Okul yaşamlarında fazla başarılı olamazlar.
- ❖ Anne-babalarının (veya bir otoritenin) olmadığı ortamlarda kendilerini boşlukta hissederler ve bir otorite bulma arayışı içine girerler.

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ A LE TUTUMU

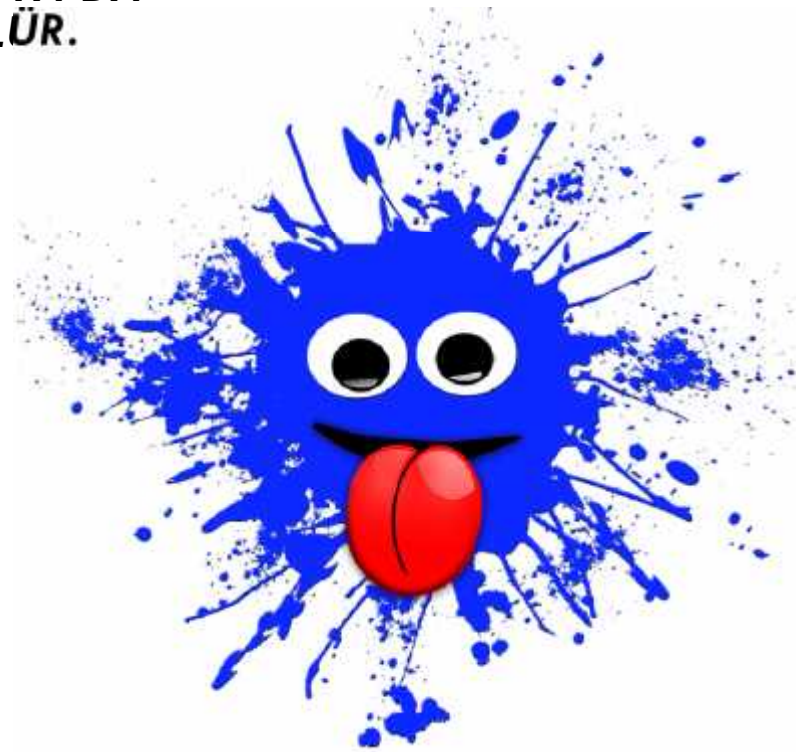

- ❖ **Çocu un aşırı hareket ve davranış serbestli i vardır.**
- ❖ **Kurallar yok denecek kadar azdır.**
- ❖ **Aile 'yaşayarak ö rensin' mantı ını sürdürerek müdahalede bulunmaz.**
- ❖ **Çocu a tanınan haklar sayısız, görev ve beklentisi en az düzeydedir.**

❖ **Aile kimi zaman göz da ı verip, cezalandırır. Fakat hiç bir konuda caydırıcılık söz konusu olmaz.**

❖ **Anne-baba çocu un davranışının yanlış oldu unu görse bile 'özgür olmalı' anlayışı ile hareket etti inden müdahale etmez.**

**BU TÜR TUTUMLAR,
GENELLİKLE ORTA YAŐIN ÜSTÜNDE
ÇOCUK SAHIBI OLAN AILELERDE YA DA
TEK ÇOCUKLU AILELERDE GÖRÜLÜR.**

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Anne-babasına hükmeder ve onlara çok az saygı gösterir.
- ❖ Bencil ve şımarık olur.
- ❖ Eleştiriye açık değildir.
- ❖ Başkaldırıcı olur ve toplum dışı davranışlar sergiler.

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ **Kuralsızlığa alışan çocuklar, okuldaki kurallarla karşılaşınca okula ve arkadaş çevresine uyum sağlamakta zorluk çekebilirler.**
- ❖ **Her istediklerini elde ettiklerinden bir süre sonra yaşadıkları doyumsuzluk ileride zararlı alışkanlıklar edinmelerine sebep olabilir.**

AŞIRI KORUYUCU AİLE TUTUMU

- ❖ Bu ailelerde anne-babalar çocuğa gereğinden fazla özen gösterip onu denetim altında tutarlar.
- ❖ Çocuğun başına kötü şeyler gelir diye kendi başına bir şeyler yapmasına izin vermezler.
- ❖ Çocuğun tüm ihtiyaçları büyükleri tarafından karşılanmaya çalışılır.

AŞIRI KORUYUCU AİLE TUTUMUNUN ÇOCUK KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Çocuk un aşırı bağımlı, ürkek, çekingen ve güvensiz bir kişilik geliştirmesine neden olur.
- ❖ Çocuk un hatalarının sonucunu yaşayarak öğrenmesine izin verilmez, sorumluluk duygusunun gelişmesi engellenir.
- ❖ Çocuk ileriki yaşamında karar almakta ve uygulamakta zorluk çekeceği gibi yaşama karşı içinde bir korku oluşturur.

AŞIRI KORUYUCU AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Çocuk un kişili i gelişmez. natçı, istedi ini tutturan, mantıksız kavgalar çıkaran, çabuk mutsuz olan bir çocuk ve ileride benzer niteliklere sahip bir yetişkin olur.
- ❖ Çevresindeki insanlarla iletişim kurmakta güçlük çeker.
- ❖ Karşılaştı ı sorunlarla başa çıkamayaca ına inanır ve sürekli hata yapma e ilimi içindedir.

TUTARSIZ A LE TUTUMU

- ❖ Genellikle genç ebeveynlerde ve ilk çocu un yetiştirilmesinde görülür,
- ❖ Eşlerin çocuk yetiştirmeye farklı bakmaları ve bunu çocu a yansıtmaları temel sebeptir,
- ❖ Çocu un yaptığı ı bir davranış bazen çok sert bir tepki alabilirken, bazen de çok olumlu karşılanabilmektedir,

TUTARSIZ AILE TUTUMUNUN ÇOCU UN K Ş L K GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Bir davranışın kimi zaman ödüllendirilmesi kimi zaman da cezalandırılması çocu un ne zaman, nerede, ne yapacağı nı bilememesine yol açar.
- ❖ Çocuk hangi davranışın nerde ve ne zaman yapılmayacağı nı kestiremez. Ayrıca yaptığı ı davranışın do ru olup olmamasından daha çok “Ne zaman yaparsam cezadan kurtulabilirim “ düşüncesiyle ilgilenir.

TUTARSIZ AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Kendi görüş ve düşüncelerini aktaramazlar.
- ❖ Çocuk kendini kanıtlamak ve dikkatleri üzerine çekmek için, ürkek, yumuşak huylu, söz dinleyen ya da kendi benli ini ve ba ımsızlı ını göstermek için kavgacı, sinirli bir çocuk olabilir.
- ❖ Zamanla çevrelerindeki insanlara güvenmeyen, her şeyden şüphelenen, kararsız bir kişilik yapısı geliştirebilirler.

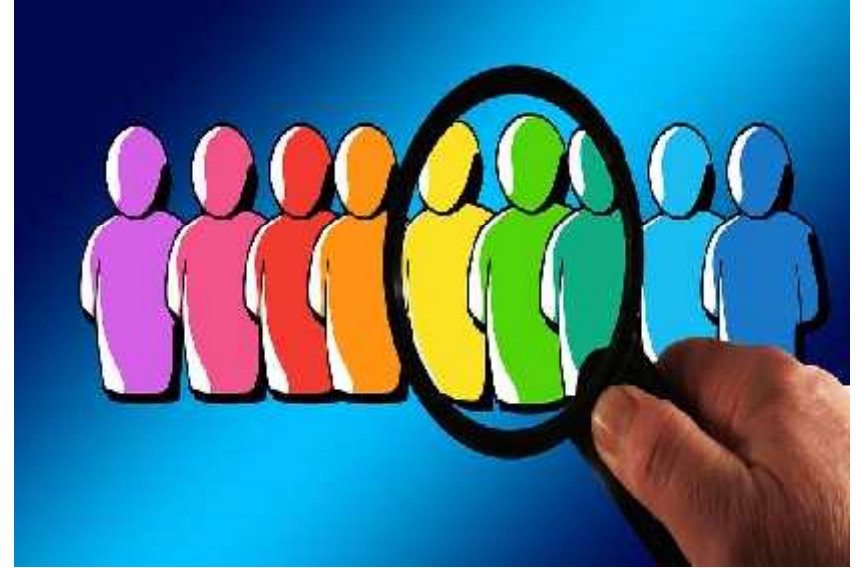

MÜKEMMEL YETÇİ AİLE TUTUMU

- ❖ Anne baba çocuğundan her şeyin en iyisini bekler.
- ❖ Kendi gerçekleştiremediği yaşantıları çocuğunun gerçekleştirmesini ister ve çocuk olduğu gibi kabul edilmez.
- ❖ Aile, bedensel ve zihinsel yönden beklentileri karşılama için çocuğu kapasitesinin çok üstünde eğitimlere tabii tutar.

MÜKEMMELİYETÇİ AİLE TUTUMU

- ❖ **Çocuktan aşırı titizlik ve temizlik beklenir.**
- ❖ **Kurallar ve kalıplar belirlenir ve çocuğun bunlara mutlaka uyması beklenir.**
- ❖ **Çocuğa bütün çocukça davranışlar yasaklanır. Arkadaş seçimi de aileye aittir.**

MÜKEMMELİYETÇİ AİLE TUTUMUNUN ÇOCUKUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Aşırı titiz yada tam tersi dağınık çocuklardır.
- ❖ Kendilerine güvenleri yoktur.
- ❖ Başarısızlıkları radıklarında kolayca hayal kırıklığı yaşarlar.
- ❖ Yanlış yapmaktan korkarlar.
- ❖ Okuldaki sıraları hep derli toplu, ders aralarında ödev yapan, grup çalışması yapmak gerektiğinde şikayet eden, bir işi tam yapmak için günler öncesinden çalışmaya başlayan çocuklardır.

DEMOKRATİK AİLE TUTUMU

- ❖ Çocuk tüm yönleriyle kabul edilir,
- ❖ Çocuğa yol gösterir ama alacağı kararlar konusunda serbest bırakır,
- ❖ Aile içinde kurallar ve sınırlar herkes için ve hep birlikte belirlenir ve bu sınırlar içinde çocuk özgürdür,
- ❖ Kuralların mantıklı açıklaması yapılır,
- ❖ Aileyi ilgilendiren kararlar birlikte alınır. Her konuda çocuğun düşünce ve fikirleri dinlenir,
- ❖ Anne-baba birbirlerine ve çocuklarına karşı olan duygularında net ve açıktır.

DEMOKRATİK ALE TUTUMUNUN ÇOCUKUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Sosyalleşmiş, işbirliğine yatkın çocuklardır.
- ❖ Arkadaş canlısı ve duygusaldırlar.
- ❖ Sosyal açıdan dengeli ve mutlu bireylerdir.
- ❖ Özgüvenleri yüksektir, sorumluluk sahibidirler,

DEMOKRATİK ALE TUTUMUNUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİNE ETKİLERİ

- ❖ Kendine ve başkalarına güvenir.
- ❖ Üretken ve bağımsızdır,
- ❖ Kurallara ve otoriteye saygı duyar.

